

EVRENSEL PARLAMENTO'26

Birleşik Kriz Meclisi

Çalışma Rehberi

Akademik Ekip Üyesi: Efe Pamir Çakır
Meclis Başkanı: Aybüke Dağışan
Meclis Başkanı: İsmail Tuna Kalender

Meclis Başkanı: İkra Sarıbaş
Meclis Başkanı: Ardahan Bayraktar

Kriz Ekibi Üyesi: Mustafa Said Kesli
Kriz Ekibi Üyesi: Kerem Yiğit Ateşoğlu

Kapsam: Amerikan iç savaşı

İçerik Tablosu

- A. Meclisin Kapsamı ve Açıklaması**
- B. Kapsamla İlgili Genel Terimler**
- C. Tarihi Arka Plan**
- D. Savaşın Gidişatı ve Ana Cepheler**
- E. Dönemin Teknolojik İmkanları**
- F. İlgili Uluslar**
- G. İlgili Şahıslar Ve Özellikleri**
- H. Kaynakça**

A.Meclisin Kapsamı ve Açıklaması

Amerika Birleşik Devletleri, 1776'da Britanya İmparatorluğundan bağımsızlık kazanmış ve Aydınlanma çağının "kendi kendini yönetme" idealini pratiğe döken tarihin ilk modern anayasal cumhuriyetini inşa etmiştir. Devletin üstüne kurulduğu bu idealler temel olarak halkın Egemenliği, Federalizm ve Sınırlı Hükümet, bireysel özgürlük ve mülkiyet hakkıdır. Bu idealler, devletin kuruluşundan kısa bir süre sonra onu bir kimlik krizine sokup parçalara ayıracaktır.

İç savaşın meydana gelmesinin ana sebebi söz konusu ideallerin farklı eyaletler tarafından farklı şekilde yorumlanmasıdır. Her taraf, kurucu babaların miraslarını koruduğunu iddia ederek hareket etmiştir ve bu durum Amerikan tarihinin en kanlı savaşı olduğu varsayılan Amerikan iç savaşını tetiklemiştir. Savaşta yaklaşık olarak 700,000 kişi hayatını kaybetmiştir.

Ülkenin kimlik krizine girmesine sebep olan konu köleliktir. Sanayiye dayalı bir ekonomik yapıya sahip olan Kuzey'in aksine Güney'de tarıma dayalı bir plantasyon ekonomisi mevcuttur. Bu sistemin kalbinde, dünya pazarı için üretilen tütün, şeker kamışı ve özellikle pamuk gibi nakit ürünlerin yetiştirildiği devasa araziler yer almaktadır. Sistemin işlemesi, yoğun ve ucuz iş gücü gereksinimine dayandığı için kölelik, bu ekonominin vazgeçilmez bir parçası haline gelmiştir. Güney'in toplam sermayesinin büyük bir kısmını oluşturan köleleştirilmiş insanlar, bu sistemde hukuken birer "taşınabilir mülk" olarak tanımlanmış; bu durum mülkiyet hakları ile bireysel özgürlükler arasındaki anayasal çatışmayı körüklemiştir. Bu yapının işlemesi için köleliğin devamı Güney için şarttır. Kuzey eyaletlerinde köleliğe bakış açısı homojen olmamakla birlikte, temel olarak ahlaki, ekonomik ve siyasi kaygılardan oluşan üçlü bir yapıya sahiptir. Bir tarafta köleliği "ulusal bir günah" olarak gören **Abolitionist (Kölelik Karşıtı)** hareket yükselirken, diğer tarafta geniş bir kesim köleliği ekonomik bir tehdit olarak değerlendirmiştir. Kuzeyli işçiler ve küçük çiftçiler, köle emeğinin ücretsiz olması nedeniyle kendi ücretli emeklerinin değerini düşürdüğüne ve "serbest emek" sistemini baltaladığına inanmıştır. Siyasi düzlemde ise köleliğin yeni topraklara yayılması, Güney'in Senato'daki gücünü artıracak bir hamle olarak görüldüğünden, Kuzey için bu mesele aynı zamanda cumhuriyetin geleceği ve merkezi otoritenin korunması adına verilen bir güç mücadelesi olmuştur.

Birleşik Kriz Meclisi, birbirine karşı olan Birlik (Kuzey Taraf) ve Konfederasyon (Güney Taraf) kabinelerinin çatışması ile işleyecektir. Birlik'in amacı "Birlik Bozulamaz" ilkesine göre hareket

edip Amerika Birleşik Devletleri'nin dağılmasını engellemek ve Amerika'yı bir çatı altında toplamak olacaktır. Bir diğer gayeleri ise köleliğin önlenmesi ile devletin eşitlik idealinin yerine getirilmesidir. Konfederasyon ise Birlik'in aksine yerel yönetimi merkezi yönetimin üstüne koymuştur. Amaçları "Eyalet Hakları" olan 10. Değişiklik ile Federal hükümetin eyaletlerin iç işlerine müdahale edemeyeceğini savunarak, Amerika Konfedere Devletleri'nin ayrı bir ulus olarak tanınmasını sağlamak olacaktır. Bunun yanında ise tarıma dayalı olan plantasyon ekonomisinin devamı için köleliğin muhafaza edilmesi hedeflenecektir.

B. Kapsam ile alakalı genel terimler

Anakonda Planı: Kuzey'in (Birlik) savaşı kazanmak için uyguladığı büyük stratejidir. Tıpkı bir anakonda yılanının avını boğması gibi; Güney'in tüm limanlarının denizden kuşatılarak dış dünya ile bağının kesilmesini ve Mississippi Nehri'nin kontrol altına alınarak Güney'in ikiye bölünmesini hedefler.

King Cotton: Konfederasyon'un (Güney) ekonomi ve dış politika stratejisidir. Güney, Avrupa devletlerinin (özellikle İngiltere ve Fransa) tekstil sanayisi için pamuğa muhtaç olduğunu; bu yüzden pamuk akışının kesilmesi durumunda Avrupa'nın Güney'i bir devlet olarak tanıyacağını ve askeri yardım yapacağını varsaymıştır.

Özgürlük Bildirgesi: 1863 yılında Başkan Abraham Lincoln tarafından yayınlanan, isyan halindeki Konfederasyon eyaletlerindeki tüm kölelerin "sonsuz dek özgür" olduğunu ilan eden belgedir. Bu bildirme, savaşı sadece birliği koruma mücadelesinden çıkarıp bir insan hakları mücadelesine dönüştürmüştür.

Kölelik Karşıtlığı (Abolitionism): Kölelik sistemini hem ahlaki hem de hukuki gerekçelerle tamamen ortadan kaldırmayı amaçlayan toplumsal ve siyasi harekettir. Savaşın ilerleyen safhalarında Kuzey'in (Birlik) temel savaş amaçlarından biri haline gelmiştir.

Eyalet Hakları: Amerika Birleşik Devletleri Anayasası'na göre federal (merkezi) hükümete açıkça devredilmemiş olan tüm yetkilerin eyaletlere ait olduğu düşüncesidir. "Eyalet Hakları", Güney için federal hükümetin müdahalesine karşı hukuki bir savunma kalkanydı. Kuzey için ise bu kavram, ulusal bütünlüğü tehdit eden bir itaatsizlik bahanesiydi.

Federal Sistem: yetkinin tek bir merkezde toplanması yerine, merkezi bir hükümet (federal hükümet) ile alt yönetim birimleri (eyaletler veya bölgeler) arasında anayasal olarak paylaşıldığı

bir yönetim biçimidir.

Topyekûn Savaş: Savaşın sadece ordular arasında değil, düşmanın tüm ekonomik ve sivil kaynaklarına (tarlalar, demiryolları, fabrikalar) karşı yürütülmesidir. Amaç, düşmanın savaşa iradesini ve kapasitesini tamamen yok etmektir.

Anayasal Üstünlük: Federal bir sistemde, federal yasalar ile eyalet yasaları çatıştığında, federal yasalar üstün kabul edilir. İç Savaş'ta Kuzey (Birlik), bu "federal üstünlük" ilkesini savunarak ülkenin bölünemez olduğunu iddia etmiştir.

Blockade Runner (Abluka Delici): Kuzey'in uyguladığı deniz ablukasını aşmak için kullanılan, genellikle küçük, silahsız ancak çok hızlı gemilerdir. Konfederasyon'un savaşa devam edebilmesi için gerekli olan ilaç, mühimmat ve lüks tüketim mallarının dışarıdan kaçak yollarla getirilmesini sağlamışlardır. Birleşik Krallık'ta üretilen bu gemiler, İngiliz şirketlerine ait olduğundan mürettebat üyeleri çoğunlukla İngiliz bireylerden oluşmuştur. Bu, yakalandıklarında doğrudan "savaş esiri" muamelesi görmelerini engellemek için kullanılan hukuki bir kılıf olarak kullanılmıştır.

36°30' Paraleli: ABD topraklarının üzerinden geçen bir hatır. Bu hat, yeni fethedilen toprakların kölelik yasalarının belirlenmesinde kullanılmıştır. Hattın kuzeyinde kalan eyaletlerde kölelik yasak, güneyinde kalan eyaletlerde ise yasal kılınmıştır.

Kaçak Köle yasası: 1850 yılında yürütülen federal hükümetin kölelik kurumunu tüm eyaletlerde köleliğin yasak olduğu eyaletler dahil olacak şekilde hukuki olarak koruma altına almasını hedefleyen yasadır. Bu yasa, özgür eyaletlerdeki sivil vatandaşları ve yetkilileri, Güney'den kaçan köleleri yakalayıp sahiplerine iade etmekle yükümlü kılmış; kaçaklara yardım edenlere ağır hapis ve para cezaları getirmiştir. Yakalanan siyahilerin jüri önünde yargılanma veya kendi lehine tanıklık etme haklarını ellerinden alan bu düzenleme, Kuzey'de kölelik karşıtı duyguları güçlendirmiş ve İç Savaş'a giden yoldaki en büyük hukuki kırılmalardan biri olmuştur.

Bu yasanın yürütülmesi ile kölelerin "Yeraltı Demiryolları" olarak adlandırılan gizli ağlar ile Kanada'ya kaçırılma operasyonları yaygınlaşmıştır. Köleliğe karşı olmalarına rağmen kendi sınırlarının içinde yakalanan köleleri sahiplerine geri vermek ile yükümlü kılınmaları Kuzey halkının moralini oldukça kötü etkilemiş ve ayrılıkçı düşüncelere ısındırılmıştır.

Bazı Kuzey eyaletleri, bu federal yasayı geçersiz kılmak için kendi "Kişisel Özgürlük Yasaları"nı çıkarmıştır. Bu durum, Güney'in "Eyalet Hakları" argümanını bu kez Kuzey'in kullanmasına yol açmıştır.

Manifest Destiny: 1845 yılında gazeteci John O'Sullivan tarafından ortaya atılan bu terim, Amerika Birleşik Devletleri'nin Kuzey Amerika kıtasının bir ucundan diğer ucuna yayılmasının kaçınılmaz, haklı ve ilahi bir görev olduğunu savunur.

Monroe Doktrini: Monroe Doktrini, 1823 yılında ABD Başkanı James Monroe tarafından ilan edilen ve Avrupa güçlerinin Amerika kıtasındaki iç işlerine karışmasını veya yeni sömürgeler kurmasını yasaklayan temel dış politika ilkesidir. "Amerika Amerikalıdır" felsefesine dayanan bu doktrin, karşılığında ABD'nin de Avrupa'nın kendi aralarındaki savaflara ve meselelere müdahale etmeyeceğini taahhüt etmiştir. Bu politika, özellikle İç Savaş döneminde Kuzey (Birlik) tarafından, Fransa'nın Meksika'ya yerleşme girişimlerine karşı diplomatik bir kalkan ve caydırıcı bir argüman olarak kullanılmıştır.

C. Tarihi Arka Plan

Tarafların Ekonomik yapıları

19. yüzyılın ortasında, Amerika Birleşik Devletleri birbirinden oldukça uzak iki farklı ekonomik ve toplumsal evrene evrilmiştir. Kuzey eyaletleri, Avrupa'da meydana gelen Sanayi Devrimi'nin etkisi ile devasa bir endüstriyel dönüşüme girmiştir. Şehirleşmenin hızla arttığı bu bölgede, dumanı tüten fabrikalar, gelişmiş demir dökümhaneleri ve kıtayı örümcek ağı gibi saran geniş demiryolu ağları modern bir toplumsal yapıyı müjdeliyordu.

Öte yandan Güney, **King Cotton** mottosu etrafında şekillenen geleneksel bir **Plantasyon Ekonomisi**'ne sıkı sıkıya bağlıdır. Toprak sahibi zengin bir aristokrat sınıfın yönettiği bu bölgede, zenginliğin yegâne kaynağı uçsuz bucaksız pamuk ve tütün tarlalarıdır. Bu kırsal yapı, sanayileşmek yerine köleliğe dayalı emek yoğun bir sisteme sırtını yaslamıştır. Güney aristokrasisi için kölelik, sadece bir iş gücü değil, aynı zamanda mülkiyet hakkı ve toplumsal hiyerarşinin kalbidir. Kuzey, korumacı gümrük vergileriyle kendi sanayisini dış rekabetten korumak isterken; ürettiklerini Avrupa'ya ihraç eden Güney, serbest ticareti savunuyordu. Bu derin ekonomik uyumsuzluk, iki tarafı sadece sınırlarla değil, yaşam tarzı ve zihniyetle de birbirinden kopararak savaşın maddi temellerini atmıştır.

Kölelik

Kölelik, Amerika'nın üzerine inşa edildiği "tüm insanlar eşit yaratılmıştır" ideali ile ülkenin gerçeği arasındaki en derin ve kanayan yara olmuştur. Kuzey eyaletlerinde bu kurum, Aydınlanma değerleriyle çelişen ahlaki bir utanç ve ulusal bir vicdan azabı olarak görülmeye başlanmıştır. **Kölelik Karşıtı** hareketlerin yükselişi, meseleyi siyasi bir tartışmanın ötesine taşıyarak dini ve etik bir mücadeleye dönüştürmüştür. Özellikle Harriet Beecher Stowe'un *Uncle Tom's Cabin* (Tom Amca'nın Kulübesi) gibi eserleri, köleliğin dehşetini Kuzeyli kitlelerin vicdanına sunarak toplumsal öfkeyi körüklemiştir.

Buna karşılık Güney için kölelik, sadece bir iş gücü sistemi değil; tüm toplumsal hiyerarşinin ve ekonomik refahın büyük bir yapı taşıdır. Güneyli aristokratlar, köleliği artık "zorunlu bir

kötülük" olarak değil, mülkiyet haklarının kutsallığıyla korunan bir hak olarak savunuyorlardır. Onlara göre köleliğin kaldırılması, sadece milyarlarca dolarlık bir sermayenin yok olması değil, Güney yaşam tarzının tamamen çökmesi demektir. 1850'lerde çıkarılan **Kaçak Köle Yasası** gibi düzenlemeler, özgür eyaletlerdeki insanları bile bu sistemin suç ortağı olmaya zorlayınca, kölelik artık iki tarafın orta yolda buluşamayacağı varoluşsal bir düğüme dönüşmüştür. Bu düğüm, ancak savaş ile çözülebilecek bir noktaya gelmiştir.

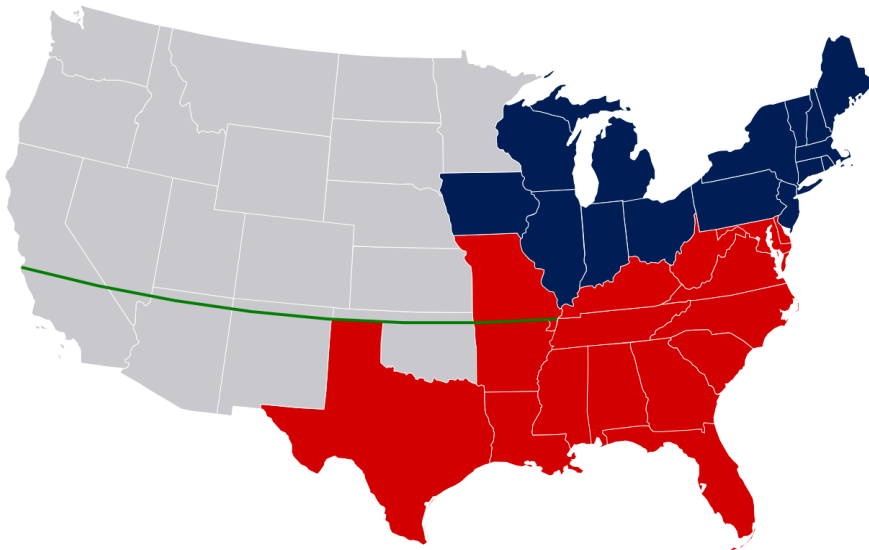
Batıya Genişleme

Bunların yanında, ABD'nin bir kıtayı bir uçtan diğer uca kadar fethetme inancı "Manifest Destiny" ile devamlı olarak Batı tarafına doğru genişlenmeye çabalanmıştır. Ancak fethedilen her yeni toprak parçası bir soruyu beraberinde getirmiştir: "Burası özgür bir eyalet mi olacak, yoksa köleliğin yasal olduğu bir eyalet mi?" Bu soru, ABD Senatosu'ndaki güç dengesini korumaya çalışan siyasetçiler için bir kabusla dönüşmüştür.

Missouri Uzlaşması (1820)

Krizin ilk büyük patlama noktası Missouri'nin bir "köleci eyalet" olarak birliğe girmek istemesi olmuştur. Bu durum dengeleri bozacağı için, Kuzeyli ve Güneyli siyasetçiler bir orta yol bulmuştur:

- Missouri köleci eyalet olarak kabul edilmiştir.
- Dengeyi sağlamak için Maine, "özgür eyalet" olarak birliğe katıldı.
- **36°30' Paraleli:** Bu hattın kuzeyinde kalan yeni ele geçirilen topraklarda kölelik yasaklanmıştır, güneyinde ise serbest bırakılmıştır. Bu çizgi, ulusu coğrafi olarak resmen ikiye bölmüştür.

36°30' Paraleli

(Mavi bölgeler köleliğin yasak, kırmızı bölgeler ise yasal olduğu eyaletleri temsil eder. Hattın üstündeki kırmızı bölgeler hat çizilmeden önce köleliğin yasal olduğu eyaletlerdir. Hattın kuralı, sonradan fethedilen topraklar için geçerlidir.)

1850 Uzlaşması ve Kanlı Kansas

Meksika-Amerika Savaşı sonrası kazanılan devasa topraklar (California, Texas vb.), dengeyi altüst etmiştir. 1850 Uzlaşması ile California "özgür eyalet" olarak birliğe girerken, Güney'i tatmin etmek için daha önce bahsedilen Kaçak Köle Yasası çıkarılmıştır.

Ancak asıl kırılma Kansas-Nebraska Yasası (1854) ile yaşanmıştır. Bu yasa, kölelik kararını merkezi hükümetten alıp o bölgede yaşayan halkın oyuna bırakmıştır (Halk Egemenliği / Popular Sovereignty). Sonuç olarak hem Kuzey'den hem Güney'den silahlı gruplar oy kullanmak ve birbirlerini öldürmek için Kansas'a akın etmiştir. "Kanlı Kansas" (*Bleeding Kansas*) olarak tarihe geçen bu olay, iç savaşın küçük bir provasası olarak düşünülebilir.

1860 Seçimleri ve Abraham Lincoln'ün Yükselişi

1860 yılına gelindiğinde, Amerika'daki siyasi partiler coğrafi ve ideolojik hatlar boyunca tamamen parçalanmıştır. Geleneksel partiler, kölelik meselesi yüzünden kendi içlerinde bölünmüş; bu kaosun içinden ise yeni ve radikal bir güç olan Cumhuriyetçi Parti doğmuştur.

1. Dört Adaylı Yarış ve Bölünen Demokratlar

Seçim, ABD tarihinde nadir görülen dört güçlü adaylı bir yarışa sahne oldu:

- Abraham Lincoln (Cumhuriyetçi): Köleliğin yeni topraklara yayılmasına kesinlikle karşıydı ancak mevcut eyaletlerdeki köleliği hemen kaldırma sözü vermemişti (ılımlı bir duruş sergiliyordu).
- Stephen A. Douglas (Kuzeyli Demokrat): Kölelik kararının o bölgede yaşayan halka bırakılmasını savunuyordu.
- John C. Breckinridge (Güneyli Demokrat): Köleliğin anayasal bir hak olduğunu ve her yerde korunması gerektiğini iddia ediyordu.
- John Bell (Anayasal Birlik): "Anayasa ve Birlik" diyerek orta yolu bulmaya çalışan, meseleyi halı altına süpürmek isteyen adaydı.

Lincoln'ün Tarihi Zaferi

Lincoln, oyların sadece %40'ını almasına rağmen Seçiciler Kurulu'nda çoğunluğu sağlamıştır. Bu zaferin Güney için en sarsıcı yanı Lincoln'un adının 10 Güney eyaletinin oy pusulasına bile koyulmamış olmasıdır. Yani Güney halkı, kendilerini temsil etmediğine inandıkları, hatta ismini pusulada dahi görmedikleri birinin başkan seçilmesine tanık olmuştur. Güney'in gözünde bu olay kölelik sisteminin ve dolayısıyla Güney yaşam tarzının idam fermanı gibi algılanmıştır.. Onlara göre artık federal hükümet tamamen Kuzey'in ve sanayicilerin kontrolüne geçmiş bulunmaktaydı.

Ayrılma Kararı

Seçim sonuçlarının açıklanmasından sadece birkaç hafta sonra, 20 Aralık 1860'ta Güney Karolina (South Carolina) birlikten ayrıldığını resmen ilan etmiştir. Bu, domino etkisinin ilk taşı olmuştur. Lincoln Mart 1861'de yemin edip göreve başladığında, karşısında parçalanmış bir ülke ve kurulmuş bir "Konfederasyon" bulmuştur.

Güney Karolina'nın cesur hamlesi, pamuk tarımına ve köleliğe en çok bağımlı olan "Derin Güney" eyaletlerinde bir domino etkisi yaratmıştır.

İlk Ayrılma Dalgası: Sırasıyla Mississippi, Florida, Alabama, Georgia, Louisiana ve Teksas birlikten ayrılmıştır..

Şubat 1861: Bu yedi eyalet Alabama'nın Montgomery kentinde toplanarak **Amerika Konfedere Devletleri'ni (CSA)** kurmuş ve Jefferson Davis'i geçici başkan seçmiştir.

4. Kırılma Noktası: Fort Sumter

Savaşın ilk mermisi 12 Nisan 1861'de Güney Karolina'daki Fort Sumter kalesine sıklığında, tarafsız kalmaya çalışan diğer eyaletler için karar vakti gelmiştir. Lincoln, isyanı bastırmak için 75.000 gönüllü asker çağrısında bulunmuştur. Bu olay ile Amerikan iç savaşı resmi olarak başlamıştır.

İkinci Ayrılma Dalgası: Virginia, Arkansas, Kuzey Karolina ve Tennessee de Konfederasyon'a katılmıştır. Virginia'nın katılımıyla başkent Montgomery'den **Richmond**'a (Washington D.C.'ye çok yakın bir nokta) taşınmıştır.

*Fort Sumter
Muharebesi

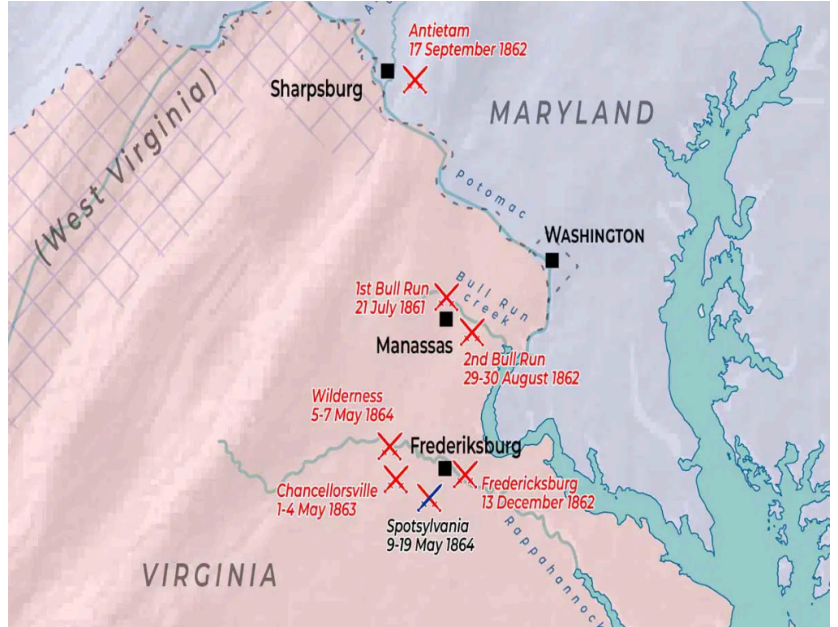
D. Savaşın Gidişatı ve Ana Cepheler

Savaş üç ana cephe üzerinde ilerleyecektir. Bu cepheler Doğu, Batı ve Deniz olarak ayrılır. Delegeler, Meclis'in işlediği süre boyunca almak istedikleri eylemlere göre dönemin ulaşım koşullarını göz önünde bulundurarak kendilerini yeniden konumlandıracaklardır.

1. Doğu Cephesi

Savaşın en prestijli, en çok kan dökülen ve siyasi açıdan en kritik cephesidir. Appalach Dağları ile Atlantik Okyanusu arasında kalan bölgeyi kapsar.

Temel Amaç: Her iki tarafın da amacı bir diğerinin başkentini (Washington D.C. Birliğin ve Richmond Konfederasyon'un başkentidir) ele geçirmek ve kendi başkentini korumaktır. Güney'in bölgede hızlı ilerlemeler kaydetmesi ve Kuzey tarafı barışa zorlaması bağımsızlık kazanmaları için çok önemlidir. Galibiyet durumunda, Avrupa ülkeleri (Birleşik Krallık, Fransa, İspanya vb.) CSA'yı tanıyacaktır.

- **Kritik Çatışmalar:** Bull Run, Antietam, Gettysburg ve Fredericksburg.

- **Özellikleri:** Bu cephe, Konfederasyon'un askeri dehası Robert E. Lee ile Kuzey'in sürekli değişen generalleri arasındaki bir satranç tahtası gibidir. Savaşın büyük bir kısmı Virginia topraklarında geçmiştir. Her iki taraf için de en kritik bölgedir.

Batı Cephesi

Stratejik ve ekonomik açıdan savaşın aslında kazanıldığı veya kaybedildiği yerdir. Appalach Dağları ile Mississippi Nehri arasındaki geniş alanı kapsar.

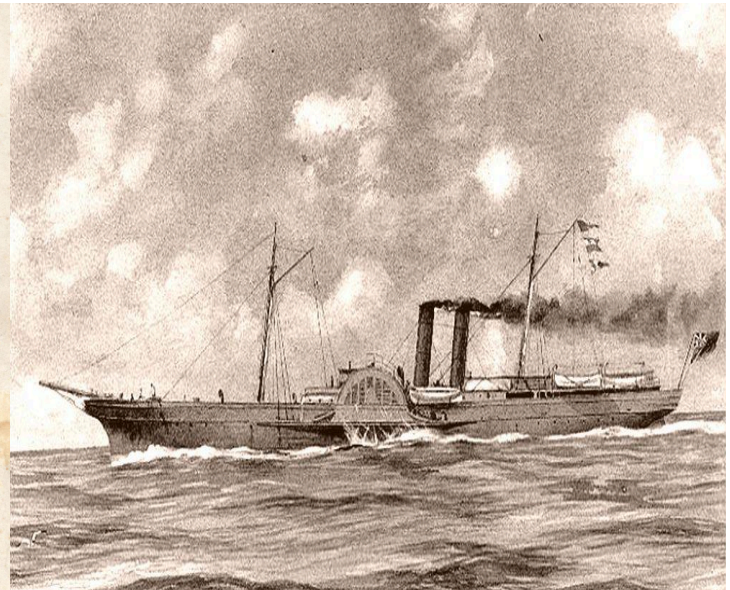
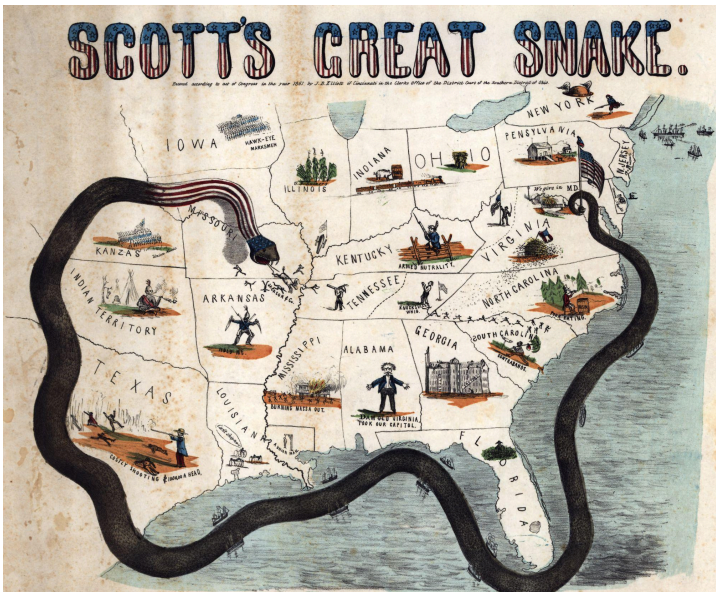
- **Temel Amaç:** Kuzey'in amacı, Mississippi Nehri'nin kontrolünü ele geçirmek, Güney'in lojistik hatlarını kesmek ve Konfederasyon'u coğrafi olarak ikiye bölmek; Güney'in amacı ise topraklarını ve hatlarını korumaktır.
- **Kritik Çatışmalar:** Shiloh, Vicksburg Kuşatması, Chattanooga.
- **Özellikleri:** Kuzeyli General **Ulysses S. Grant**, bu cephedeki başarılarıyla yükselmiştir. Nehir donanmaları ve zırhlı teknelerin (*ironclads*) en aktif kullanıldığı alandır. Vicksburg'un düşüşüyle Güney'in batıdaki gıda ve asker kaynağı kesilmiştir.

Deniz Cephesi

Temel Amaç: Kuzey'in uyguladığı Anakonda Planı kapsamında Güney limanlarını kapatmak; Güney'in ise "abluka deliciler" ile dünyaya pamuk satıp silah almasını sağlamaktır.

Kritik Çatışmalar: Hampton Roads (Zırhlı gemi düellosu), Mobile Bay.

Özellikleri: Güney, teknolojik olarak geri olsa da denizaltı (CSS Hunley) ve torpido gibi yenilikçi silahlarla bu ablukayı kırmaya çalışmıştır.

*Anakonda planı ve Blockade Runner

Anakonda Planı

General Winfield Scott tarafından öne sürülen planın yürürlüğü 19 Nisan 1861'de, Ford Sumter muharebesinden bir hafta sonra, başkan Abraham Lincoln tarafından duyurulmuştur. Planın amacı Güney tarafın Avrupa ile bağlantısını kesmektir. King Cotton stratejisi ile pamuğa dayalı bir plantasyon ekonomisinin yürütüldüğü Güney, Avrupa'ya ihracat yapmaya muhtaçtır ve bu ihracatın engellenmesi ekonomiye büyük hasar verecektir. Planın yürütülmesinin ileri evrelerinde uygulanan abluka, pamuk ihracatını yaklaşık yüzde doksan beş oranında düşürmüştür. Bu Güney'e sıra dışı bir ekonomik yük çıkarmıştır. Ekonomi hiperenflasyona girmiş, ordunun temel ihtiyaçları karşılanamamaya başlamıştır. Plan, üç aşamaya sahiptir: Sırasıyla Atlantik sahili, Meksika Körfezi, Mississippi Nehri bölgelerinin kontrolü.

Atlantik Sahili Kontrolü:

Planın ilk adımı, Potomac Nehri'nden Florida'nın güney ucuna kadar uzanan tüm Atlantik kıyı şeridini Birlik donanmasıyla kapatmak olmuştur. Bu abluka, Güney'in Avrupa'dan silah, barut ve tekstil ürünü almasını engellemiştir. Zamanla limanlar işlevsizleşince Güney ekonomisi çökmeye başlamıştır.

Meksika Körfezi Kontrolü:

Ablukanın ikinci ayağı, Florida'dan Teksas'a kadar uzanan New Orleans, Mobile, Galveston, Pensacola gibi stratejik öneme sahip şehirlerin körfez limanlarını kontrol altına almaktır. Güney'in dış ticaret yollarını tamamen mühürlemek ve nehir ağzını korumaya almak amaçlanmıştır

Mississippi Nehri'nin kontrolü

Son ve Güney'e karşı en büyük tehditi sunan adımdır. Birliğin amacı, Mississippi Nehri'nin kontrolünü ele geçirip Konfederasyon'u ikiye ayırmaktır. Arkansas, Texas ve Louisiana gibi stratejik öneme sahip eyaletlerin Konfederasyon topraklarının ana gövdesi ile bağlantısının

kopması, göz ardı edilemeyecek bir tehdittir. 1863'te Vicksburg'un düşüşü ile bu adım tamamlanmıştır. Mississippi Nehri'nin batısında kalan eyaletlerden getirilen sığır eti, at, tahıl gibi mühimmatların kesilmesi ile Konfederasyon ordusu büyük bir hasar almıştır.

***Mississippi Nehri**

Blockade Runners (Abluka Deliciler)

Güney'in Anakonda Planına karşı kullandıkları uzun, ince, genellikle siyah veya gri gemiler olan abluka deliciler, Konfederasyon'un Avrupa ile bağlantısını korumak için İngiliz Şirketler tarafından geliştirilmiştir. Gemiler, hızlı ve kamuflaj yapabilmeye yeteneğine sahip olacak şekilde üretilmiştir. Bacalarından siyah duman çıkıp yerlerini belli etmemeleri diye az duman çıkaran yüksek kaliteli antrasit kömürü, Kuzey'in devriye gemilerinden kaçabilmeleri için o dönemin en hızlı buharlı motorları ve çarklı (paddle steamer) mekanizmaları kullanılmıştır.

Bu hızlı gemiler neredeyse her seferde ablukayı delmeyi ve Avrupa ile bağlantıyı kurmayı başarmıştır. Yapıları gereği depolama alanı az olan bu gemiler normal bir yük gemisinin görevini yerine getirebilme niteliğine sahip olmadığından pamuk ticaretinin aldığı hasarı onaramasa da, başarılı abluka delme seferleri ile gelen mühimmatlar savaşta Güney için büyük bir önem taşımıştır. Savaşta Konfederasyon'a abluka delicilerin vasıtası ile yüksek miktarlarda barut, silah, üniforma, ilaç ve başka mühimmatların ulaştırıldığı bilinmektedir.

Ulaştırma sistemi

Konfederasyon'un Wilmington, Mobile, Charleston, Savannah, Galveston gibi önemli limanlar abluka delicilerin seferlerinin yapılmasında kullanılmıştır. Bu seferler, yakalanma tehlikesini az ve verimliliği yüksek tutmak amacıyla doğrudan Avrupa'ya yapılması yerine Bahamas'ta Nassau, Bermuda'da St. George ve Küba'da Havana gibi İspanyol veya İngiliz sömürgesi olan tarafsız limanlara yapılmıştır. İngiliz ticaret gemileri bu limanlara seferler yaparak malları getirip götürmüştür. Bunun sayesinde abluka deliciler kısa mesafeler arasında seferler yapmış ve sefer sıklığını yüksek tutmuştur.

Cepheler arası mühimmat taşıma görevini de üstlenen abluka deliciler, Konfederasyon limanları arasında da seferler yapmıştır. Wilmington'a yapılan seferlerde getirilen mühimmatlar tren aracılığıyla Richmond'a Robert E. Lee'nin ordusuna gönderilmiştir.

Savaşın Gidişatı

21 Temmuz - Birinci Bull Run (Manassas) Muharebesi

Birinci Bull Run, Amerikan İç Savaşının ilk büyük kara savaşıdır. Hızlı bir galibiyet bekleyen Kuzey taraf Konfederasyon Generali Thomas J. Jackson tarafından sarsılmaz bir direnç ile

karşılaşmış ve büyük bir mağlubiyete uğramıştır. Kuzey taraf o kadar emindir ki, Washington'dan gelen birçok sivil, piknik sepetleriyle savaşı bir tiyatro izler gibi izlemek için savaş alanının yakınındaki tepelere yerleşmiştir. Bull Run çayı üzerinde gerçekleşen muharebede ilk başta Kuzey taraf üstünlüğü sağlamış ve neredeyse Güney'in savunma hattını aşmıştır. Bu anda Thomas J. Jackson'un gösterdiği direnç ile diğer komutanlardan birinin, Jackson'ı işaret ederek ordusuna; "Bakın, Jackson orada bir taş duvar gibi duruyor!" diye bağırmasıyla ünlü "**Stonewall Jackson**" lakabı doğmuştur.

Güney'in saldırıya geçmesi ile Kuzey taraf bozguna uğramıştır. Pikniğe gelen siviller, kaçan askerler ve devrilen at arabaları yolları tıkamıştır. Lincoln, ordunun disiplinsiz olduğunu fark ederek 500.000 yeni asker toplama emri vermiş ve orduyu modernize etmesi için General George McClellan'ı göreve getirmiştir. Bu savaş, İç Savaş'ın birkaç haftada bitmeyeceğini, aksine çok kanlı olacağını ve uzun süreceğini tüm Amerika'ya kanıtlamıştır.

Hampton Roads Muharebesi

Hampton Roads Muharebesi, 8-9 Mart 1862 tarihlerinde gerçekleşen ve dünya denizcilik tarihini kökten değiştiren, tarihteki ilk zırhlı gemi düellosudur. Konfederasyon'un, Birlik'in ablukasını kırmak amacıyla ahşap bir gemiyi demir plakalarla kaplayarak dönüştürdüğü CSS Virginia (eski adıyla Merrimack), ilk gün Birlik'in geleneksel ahşap donanmasına ağır zayıat vererek ahşap gemilerin devrinin kapandığını kanıtlamıştır. Ertesi gün, Kuzey'in tamamen demirden inşa edilen ve dönen bir kuleye sahip olan sıra dışı gemisi USS Monitor'un olay yerine gelmesiyle, iki dev metal kütleli saatlerce birbirlerine ateş etmiş ancak mermiler zırhlı gövdelerden sekip gittiği için birbirlerine üstünlük sağlayamamışlardır. Teknik olarak bir beraberlikle sonuçlanan bu çatışma, o günden sonra ahşap gemi üretiminin durdurulup zırhlı ve buharlı gemi teknolojisine geçilmesine neden olan devrimsel bir dönüm noktasıdır.

Shiloh Muharebesi

Shiloh Muharebesi, 6-7 Nisan 1862'de Tennessee'de gerçekleşmiştir. General Albert Sidney Johnston komutasındaki Konfederasyon ordusu, General Ulysses S. Grant'ın hazırlıksız yakalanan Birlik birliklerine ani bir baskın düzenleyerek onları nehir kıyısına kadar geri çekilmeye zorlamış, ancak bu ilk günkü şiddetli çatışmalar sırasında Güney'in en yetenekli generallerinden Johnston hayatını kaybetmiştir. İkinci gün, Kuzey'in takviye kuvvetler olarak düzenlediği güçlü karşı saldırı sonucunda Güney ordusu geri çekilmek zorunda kalmış; her iki taraftan toplamda 23.000'den fazla askerin ölmesi veya yaralanması, Amerikan halkına savaşın tek bir büyük zaferle değil, ancak korkunç bir yıpratma süreciyle kazanılacağını acı bir şekilde göstermiştir.

Antietam Muharebesi

Antietam Muharebesi, 17 Eylül 1862'de Maryland'de gerçekleşen ve Shiloh Muharebesinin aksine tek bir gün içinde meydana gelen yaklaşık 23.000 kayıpla Amerikan tarihinin en kanlı günü olarak kayıtlara geçen, savaşın diplomatik ve siyasi seyrini değiştiren kritik bir çatışmadır. General Robert E. Lee liderliğindeki Konfederasyon ordusunun Kuzey topraklarına yaptığı ilk büyük sızma girişimi olan bu hareket, Birlik askerlerinin şans eseri ele geçirdiği üç adet puroya sarılmış "191. Özel emir" emirinin bulunması ile General George McClellan tarafından durdurulmuş; her ne kadar taktiksel olarak bir beraberlik gibi görünse de, Lee'nin geri çekilmek zorunda kalmasıyla Kuzey için stratejik bir zafer sayılmıştır. Bu zafer, Abraham Lincoln'e köleliği kaldıran **Özgürlük Bildirgesi'ni** ilan etmek için ihtiyaç duyduğu siyasi zemini sağlamış ve İngiltere ile Fransa'nın Güney'i resmi olarak tanıma ihtimalini yüksek oranda azaltmıştır.

Gettysburg Muharebesi

1-3 Temmuz 1863 tarihlerinde Pennsylvania'da General Robert E. Lee liderliğindeki Güney ordusu, zengin Kuzey topraklarına girerek Washington üzerindeki baskıyı artırmayı ve Avrupa'nın desteğini almayı hedeflemiş, ancak General George Meade komutasındaki Birlik ordusuyla tesadüfen bu kasabada karşı karşıya gelmiştir. Üç gün süren ve toplamda 51.000'den fazla zayıtın verildiği bu devasa çarpışma, savaşın en fazla zayıt verilen muharebesi olmuş; üçüncü gün gerçekleşen ve Güney için tam bir intihar saldırısı olan "Pickett'in Hücumu"nun başarısız olmasıyla Lee'nin ordusu ağır kayıplarla geri çekilmek zorunda kalmıştır. Bu zafer, bir gün sonra gelen Vicksburg'un düşüşüyle birleşince Konfederasyon coğrafi olarak ikiye bölünmüş, savaşın galibini belirleyen stratejik üstünlük kesin olarak Kuzey'e geçmiştir.

Chickamauga Muharebesi

Chickamauga Muharebesi, 19-20 Eylül 1863 tarihlerinde Georgia'da gerçekleşmiştir. General Braxton Bragg komutasındaki Konfederasyon ordusu, stratejik bir demiryolu merkezi olan Chattanooga'yı geri almak amacıyla saldırıya geçmiş; savaşın ikinci gününde Kuzey (Birlik) hattındaki bir iletişim kopukluğu sonucu oluşan boşluktan sızan Güney birlikleri, Kuzey ordusunun büyük bir kısmını bozguna uğratarak sahayı terk etmeye zorlamıştır. General George H. Thomas'ın umutsuz bir direniş göstererek ordunun tamamen yok olmasını engellemesi ona "Chickamauga Kayası" (The Rock of Chickamauga) unvanını kazandırsa da, muharebe Güney'in Batı Cephesi'ndeki son büyük ve kesin zaferi olarak tarihe geçmiştir.

Bulutların Üstündeki Muharebe (Battle Above the Clouds)

Eylül 1863'te Chickamauga Muharebesi'ni kaybeden Kuzey ordusu, Chattanooga içine sığınmıştır. Güney ordusu, şehri çevreleyen Lookout Mountain ve Missionary Ridge gibi hakim tepeleri ele geçirerek Kuzeylileri kuşatmıştır. General Ulysses S. Grant bölgeye gelmiş ve "Cracker Line" adı verilen yeni bir ikmal yolu açarak askerleri doyurmuştur. Kuzey askerleri, yoğun bir sis altında dik yamaçları tırmanarak Güney mevzilerini ele geçirmiştir. Bu çarpışma, sis nedeniyle tarihe "Bulutların Üstündeki Muharebe" olarak geçmiştir. Kuzey ordusunun bu sarp araziye rağmen gösterdiği kararlı tırmanış ve zafer, Birlik'in Georgia'ya girmesini sağlamıştır.

Topyekûn Savaş

1864 yılı, Amerikan İç Savaşı'nın doğasının tamamen değiştiği ve "Topyekûn Savaş" doktrininin sahaya indiği yıldır. General Ulysses S. Grant, Birlik ordularının başına geçince Lee'yi geri çekilmeye zorlamak yerine, ne kadar kayıp verirse versin sürekli saldırmayı hedefleyen bir strateji izlemiştir.

General William Tecumseh Sherman, Georgia eyaletine girmiş ve sivil altyapıya hasar vermeyi hedeflemiştir. Atlanta'dan Savannah limanına kadar 60 mil genişliğinde 285 mil uzunluğunda bir şerit boyunca tarlaları yakmış, demiryollarını ("Sherman'ın Boyunbağları" denilen yöntemle rayları ısıtıp ağaçlara dolayarak) kullanılmaz hale getirip ve fabrikaları yıkmışlardır.

Richmond'un Düşüşü

Richmond'ın Düşüşü, 2 Nisan 1865'te Konfederasyon'un başkentinin Birlik orduları tarafından ele geçirilmesiyle sonuçlanan ve Güney için sonun başlangıcını simgeleyen olaydır. General Ulysses S. Grant'ın aylar süren Petersburg Kuşatması'nı kırması ve stratejik demiryolu hatlarını kesmesi üzerine, General Robert E. Lee şehri daha fazla savunamayacağını anlayarak tahliye emri vermiştir. Konfederasyon hükümeti ve Başkan Jefferson Davis şehri apar topar terk ederken, Güney ordusu mühimmatın ve tütün depolarının düşman eline geçmemesi için şehri ateşe vermiş; ancak rüzgarın etkisiyle büyüyen yangınlar Richmond'ın büyük bir kısmını küle çevirmiştir. Ertesi gün Birlik askerlerinin şehre girmesi ve bir gün sonra Başkan Abraham Lincoln'ün bizzat harabeye dönmüş Richmond sokaklarında yürümesi, Konfederasyon'un siyasi ve manevi çöküşünü dünyaya ilan etmiş, bu olaydan sadece bir hafta sonra ise nihai teslimiyet gerçekleşmiştir.

Appomattox Teslimiyeti

Appomattox Teslimiyeti, 9 Nisan 1865 tarihinde Virginia'daki Appomattox Court House adlı küçük bir kasabada gerçekleşmiş ve Amerikan İç Savaşı'nı fiilen sona erdirmiştir. Richmond'ın düşüşünden sonra kuşatılan ve ordusu açlık ile firarlar nedeniyle tükenme noktasına gelen General Robert E. Lee, daha fazla kan dökülmesini engellemek amacıyla General Ulysses S. Grant'a teslim olmayı kabul etmiştir. Grant, oldukça cömert şartlar sunmuş; Güney askerlerinin hapse atılması yerine silahlarını bırakıp atlarıyla birlikte evlerine dönmelerine ve bir daha silaha sarılmamak kaydıyla yargılanmamalarına izin vermiştir. Bu onurlu teslimiyet, Konfederasyon'un en güçlü ordusunun dağılmasına yol açarak Amerika'nın yeniden birleşme sürecini başlatmıştır.

Abraham Lincoln'un suikastı

14 Nisan 1865 gecesi, iç savaşın fiilen bitmesinden sadece beş gün sonra Washington D.C.'deki Ford's Theatre'da Konfederasyon sempatizanı ve ünlü bir aktör olan John Wilkes Booth, savaşın sonucunu değiştirmek ve Güney'i yeniden ayağa kaldırmak amacıyla kurduğu plan doğrultusunda, Başkan Abraham Lincoln'ü locasında "Our American Cousin" oyununu izlerken başından vurmuştur. Aynı gece Başkan Yardımcısı ve Dışişleri Bakanı'na da suikast girişimleri planlanmış olsa da sadece Lincoln hedef olmuştur. Ertesi sabah Lincoln'ün hayatını kaybetmesi, Kuzey'de büyük bir yas dalgasına neden olurken; savaş sonrası "Yeniden İnşa" döneminde Güney'e karşı ılımlı bir politika izlemeyi planlayan Lincoln'ün ölümü, yerine geçen Andrew Johnson döneminde siyasi kaosun ve radikal ayrışmaların önünü açmıştır.

13. Anayasa Değişikliği (13th Amendment)

Aralık 1865'te yürürlüğe girerek Amerika Birleşik Devletleri sınırları içerisinde köleliği ve "istemsiz kulluğu" suç cezası dışında kesin olarak yasaklayan, Amerikan tarihinin en önemli hukuk devrimidir. Başkan Lincoln'ün 1863'teki Özgürlük Bildirgesi (Emancipation Proclamation) sadece savaş halindeki eyaletleri kapsayan askeri bir önlemken, bu anayasa değişikliği köleliği tüm ülkede anayasal bir güvenceyle tamamen ortadan kaldırmıştır. 1865'in başlarında Temsilciler Meclisi'nde büyük siyasi mücadelelerle kabul edilen bu madde, savaşın bitişinden kısa bir süre sonra eyaletlerin onayıyla yasallaşmış; böylece İç Savaş'ın sadece "birliği korumak" için değil, aynı zamanda "insan haklarını yeniden tanımlamak" için verildiğini tescillemiştir.

E. Dönemin Teknolojik imkanları

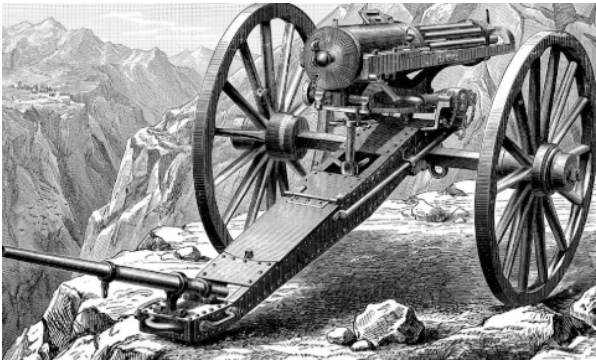
Amerikan İç Savaşı, tarihçiler tarafından "İlk Modern Savaş" olarak adlandırılır. Bunun sebebi, Napolyon döneminden kalma eski piyade taktiklerinin, sanayi devriminin getirdiği yıkıcı ve hızlı teknolojilerle çarpışmış olmasıdır. Teknolojinin verimli kullanılması savaşın gidişatını değiştirebilecek güce sahiptir.

Silah Teknolojileri

Yivli tüfekler eski tüfeklerin aksine, namlu içine açılan spiraller merminin kendi eksenini etrafında dönmesini sağlayarak menzilinı 100 metreden yaklaşık 350 metreye çıkarmıştır. İç savaşta kullanılan model "1861 Springfield Rifle Musket"tir.

1861 yılında icat edilen bir başka silah ise "Gatling Silahı"dır. Kuzey tarafta Dr. Richard Gatling tarafından icat edilmiştir. Dakikada 200 tur mermi ateşleme kabiliyetine sahip olsa da iç savaşta resmi olarak ordunun kullanımı altına girmemiş ve ancak özel olarak Petersburg Muharebesi için bu silahlardan 12 tane satın alan Birlik generali Benjamin Butler tarafından kullanılmıştır

Donanma Teknolojileri

Zırhlı Gemiler (Ironclads): USS Monitor ve CSS Virginia arasındaki efsanevi düello, deniz savaşları tarihini sonsuza dek değiştirmiştir. Top mermilerinin zırhtan sekip gitmesi, ahşap donanmaları bir günde geçersiz kılmıştır.

Denizaltılar: Konfederasyon, Kuzey'in ablukasını kırmak için H.L. Hunley adlı ilk başarılı saldırı denizaltısını geliştirmiştir. Her ne kadar saldırıdan sonra batsa da, büyük bir teknolojik adım atılmıştır

Abluda Deliciler: Hızlı, uzun, ince gemilerdir, Konfederasyon tarafından Anakonda Planı'na karşı kullanılmışlardır.

Torpidolar: Liman savunmalarında kullanılan bu patlayıcılar, gemiler için görünmez bir tehdit oluşturmuştur.

Ulaşım Teknolojileri

Demiryolları: Askerlerin ve mühimmatın haftalar yerine günler içinde cepheye taşınmasını sağlamıştır. 1864'teki "Topyekûn Savaş" sırasında demiryolları, orduların en stratejik hedefi haline gelmiştir.

Atlar: Bu dönemde atlar da kullanılmıştır.

İletişim Teknolojileri

Telgraf: Her iki tarafın liderleri de telgraf aracılığı askerlerine normalde ulaşması haftalar sürecektir emirleri dakikalar içerisinde iletebilmiştir.

Signal Corps: Signal Corps, Amerikan İç Savaşı sırasında askeri iletişimi profesyonel bir düzeye taşıyan ve modern muhabere sınıfının temellerini atan oluşumdur. Savaşın her iki tarafında da mevcut olsa da, başlangıç aşamasında Albert J. Myer (Kuzey) ve Edward Porter Alexander (Güney) gibi isimlerin rekabetine sahne olmuştur.

“Wig-Wag” Sistemi (Görsel İşaretleşme) kuzey tarafından kullanılmıştır. Myer tarafından geliştirilen bu sistemde, bayrağın sağa, sola veya öne sallanması belirli sayısal kodlara karşılık gelmiştir. Bu kodlar daha sonra harflere ve kelimelere dökülmüştür.

Signal Corps Sistemi, savaş tarihinde bir ilki gerçekleştirerek yerden yükseltilebilir balonları birer gözcü olarak kullanmıştır. Balondaki gözlemci, düşman hatlarını dikizler ve gördüklerini bir kablo aracılığıyla aşağıya, telgraf operatörüne iletmiştir. Güney, Kuzey'in (Albert Myer) geliştirdiği sistemi bildiği için Birlik ordusunun mesajlarını kolayca okuyabiliyordu. Ancak Kuzey bunu fark edip şifre disklerini (Cipher Disks) devreye sokunca, Güney de kendi şifreleme yöntemlerini geliştirmek zorunda kalmıştır. Seyyar Telgraf Birimleri: Atlı arabalardan oluşan

birimlerdir. Bu arabalar devasa tel makaraları taşıyor ve ordu ilerledikçe arkasından hat döşemekte kullanılmıştır. Bu sayede bir general, muharebe meydanının ortasından savaş merkezine bağlanabilmiştir.

F. İlgili Uluslar

Birleşik Krallık

Birleşik Krallık, gelişen sanayi ile birlikte ihtiyaç duyduğu pamuk gibi önemli ham maddeleri Güney aracılığı ile elde etmektedir. Bu ilişkinin devamı her iki taraf için de çok önemlidir. Birleşik Krallık, Güney'e Abluka Deliciler yollamıştır ve bu gemiler savaş boyunca iki ulusun ticari etkileşimini hayatta tutmayı hedeflemiştir. Savaş sırasında yüksek miktarda askeri erzağın da bu gemiler aracılığı ile Güney'e ulaştırıldığı bilinmektedir.

Birleşik Krallık, bir yandan bu ilişkiyi korumaya çalışırken bir yandan kendi halkının köleliğe karşı olan sert tutumundan dolayı CSA'yı tanımaktan kaçınıyordu.

Fransız İmparatorluğu

Fransız İmparatorluğu, Amerika Birleşik Devletleri'nin yaşadığı kargaşayı güçlenmek için bir fırsat olarak değerlendirmek istemiştir. İç savaş sırasında III. Napolyon'un önderliği ile Meksika'da Katolik ve Fransız yanlısı bir kukla imparatorluğun kuruluşu için seferler düzenlenmiştir. CSA'nın devamsızlık kazanması, iki tarafın da Latin Amerika'da Fransız İmparatorluğu'na karşı direniş gösteremeyecek kadar zayıflaması anlamına gelecektir. Ancak, Fransız İmparatorluğu ayrılığı her ne kadar desteklese de Kuzey ile bir karşıtlığı göze almak istemediğinden CSA'yı doğrudan tanımaktan kaçınıyordu.

Rus İmparatorluğu

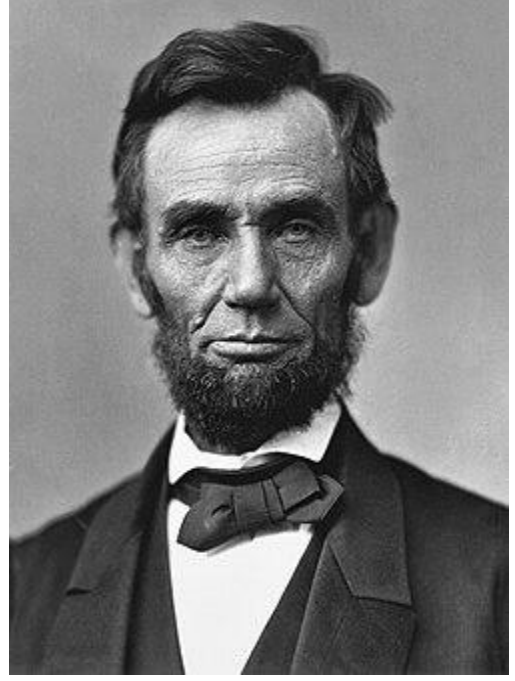
Rusya İmparatorluğu, Amerikan İç Savaşı süresince ne pamuk ticaretine ne de ideolojik bir kölelik tartışmasına odaklanmıştır; onun yerine saf stratejik çıkarlar doğrultusunda Kuzey'in uluslararası alandaki en sarsılmaz ve belki de tek gerçek müttefiki haline gelmiştir. Çar II. Aleksandr'ın bu beklenmedik desteği, aslında Avrupa'daki büyük güç dengeleriyle, özellikle de İngiltere ve Fransa ile olan amansız rekabetiyle doğrudan ilintilidir. Rusya, Amerika'nın parçalanmasını İngiltere'nin denizlerdeki hakimiyetini perçinleyecek bir felaket olarak görmüş ve güçlü, birleşik bir Amerika'yı buna karşı hayati bir denge unsuru olarak tanımlamıştır.

İspanyol İmparatorluğu

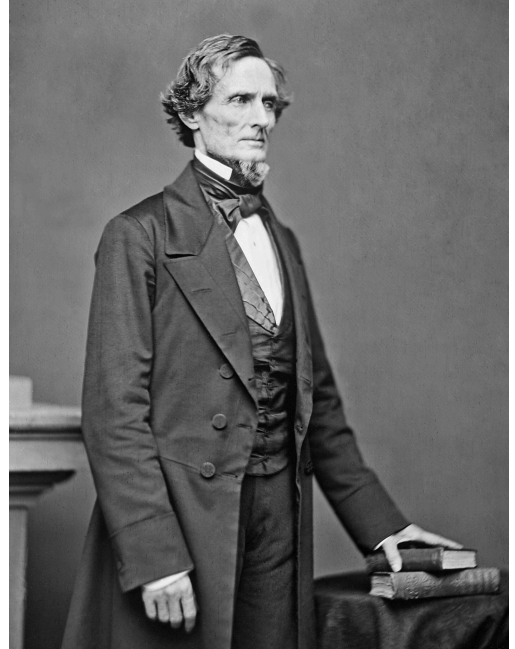
İspanya Krallığı, Amerikan İç Savaşı süresince eski sömürgeci görkemini yeniden canlandırmak isteyen, ancak her adımını dikkatle ve diğer büyük güçlerin gölgesinde atan bir fırsatçı rolündedir. Madrid hükümeti için bu savaş, Birleşik Devletler'in yükselen gücü ve "Monroe Doktrini" tarafından kısıtlanan hareket alanını genişletmek için eşsiz bir boşluk yaratmıştır. İspanya'nın temel önceliği, Karayipler'deki son ve en değerli mücevherleri olan Küba ve Porto Riko'yu korumaktır; bu sebeple kölelik sistemine dayalı bir Güney'in (Konfederasyon) varlığı, İspanya'nın kendi sömürgelerindeki plantasyon düzeni için ideolojik bir kalkan işlevi görmektedir.

G. İlgili Şahıslar Ve Özellikleri

Abraham Lincoln: Abraham Lincoln, Amerikan İç Savaşı'nın en karanlık dönemlerinde "Birlik" davasını ayakta tutan, stratejik pragmatizm ile sarsılmaz bir ahlaki pusulayı birleştirmeyi başarmış devrimsel bir liderdir. Savaşın başlangıcında öncelikli amacını anayasal bütünlüğü korumak olarak belirlese de, zamanla köleliğin kaldırılmasının hem askeri bir zafer hem de ulusun demokratik meşruiyeti için kaçınılmaz bir zorunluluk olduğunu görmüş ve Özgürlük Bildirgesi ile savaşın karakterini kökten değiştirmiştir. Kendi siyasi rakiplerini aynı kabinede toplayarak (Team of Rivals) iç muhalefeti ustalıkla yönetmiş, cephede ise Grant ve Sherman gibi agresif generallere yetki vererek askeri tikanıklığı aşmıştır. Savaşın bitiminden hemen sonra uğradığı suikast, onun Güney'i onurla geri kazanmayı amaçlayan ılımlı "Yeniden İnşa" vizyonunu sekteye uğratsa da, Amerika'yı bölünmüş bir konfederasyondan modern ve birleşik bir dünya gücüne dönüştüren asıl mimar olarak tarihteki yerini almıştır.

Jefferson Davis: Jefferson Davis, Amerikan İç Savaşı boyunca Konfederasyon Devletleri'nin (Güney) ilk ve tek başkanı olarak görev yapmış; askeri disiplini siyasi esnekliğin önüne koyan ve kriz anlarında "kural kitabına" Lincoln'den çok daha fazla sadık kalan trajik bir figürdür. West Point mezunu bir asker ve eski bir Savaş Bakanı olmasından kaynaklanan tecrübesiyle ordu yönetimine bizzat müdahale etmiş, ancak bu "mikro yönetim" tarzı onu generalleriyle ve eyalet haklarını savunan valilerle bitmek bilmeyen yetki savaşılarına sürüklemiştir. Lincoln'ün halkı birleştirici ve pragmatik dehasının aksine, Davis'in daha mesafeli ve bürokratik liderliği Güney'in kısıtlı kaynaklarını merkezi bir otorite altında toplamasını zorlaştırmıştır; yine de savaşın son gününe kadar teslimiyeti reddeden inatçı duruşu, onu bir taraf için "vatansever bir lider", diğer taraf için ise "bir isyanın mimarı" olarak tarihe kazımıştır.

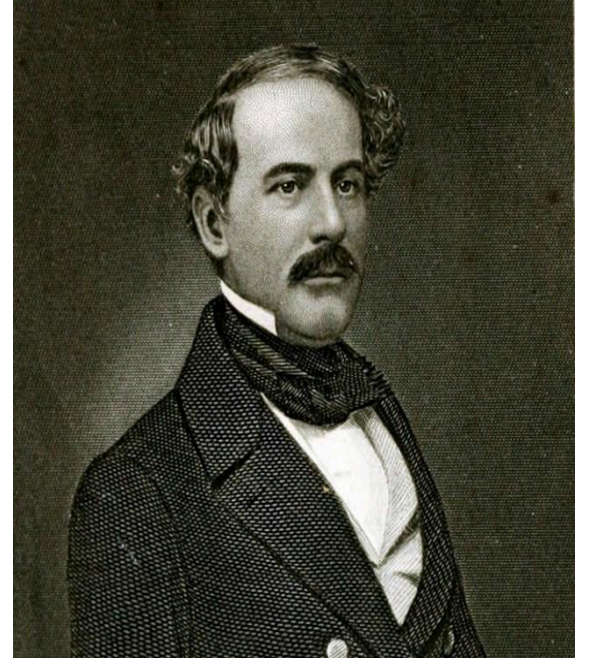
Hannibal Hamlin: Lincoln'ün ilk dönemindeki (1861-1865) Başkan Yardımcısı olan Hannibal Hamlin, Kuzey siyasetinin en radikal ve kölelik karşıtı seslerinden biri olarak "Birlik" davasının ideolojik motoru görevini görmüştür. Lincoln ile aralarında çok yakın bir dostluk olmasa da, özellikle siyah Amerikalıların orduya alınması ve köleliğin tamamen yasaklanması gibi konularda Lincoln'ü sürekli daha cesur adımlar atmaya zorlayan bir figür olmuştur. Ancak 1864 seçimlerinde Lincoln, savaş sonrası birliği sağlamak ve Güney sempatzı Demokratların gönlünü almak için "siyasi bir manevra" ile Hamlin'i kadro dışı bırakmış, yerine Andrew Johnson'ı seçmiştir; bu durum Hamlin'i tarihin "kaderi değişen" figürlerinden biri yapmıştır.

Judah P. Benjamin: Judah P. Benjamin, Konfederasyon yönetiminin en zeki ve çok yönlü sivil lideri olarak "Güney'in Beyni" lakabını sonuna kadar hak eden, Jefferson Davis'in en sadık ve vazgeçilmez sağ koludur. Bir hukukçu ve eski Amerika Birleşik Devletleri Senatörü olan Benjamin; Güney hükümetinde sırasıyla Adalet, Savaş ve Dışişleri Bakanlığı görevlerini yürüterek savaşın neredeyse her idari ve diplomatik cephesinde kilit rol oynamıştır. West Point mezunu generallerin ve muhafazakar politikacıların aksine pratik çözümlere odaklanan pragmatik yapısı, onu hem Avrupa'dan askeri yardım koparmaya çalışan bir diplomat hem de ordunun lojistik krizlerini çözen bir yönetici haline getirmiştir. Yahudi kimliği ve Davis'e olan sarsılmaz sadakati nedeniyle döneminde sıkça siyasi saldırıların hedefi olsa da, savaşın sonuna kadar teslimiyeti reddeden direnci ve savaş sonrasında İngiltere'ye kaçıp orada sıfırdan zirveye tırmanan hukuk kariyeriyle, İç Savaş tarihinin en sıra dışı ve entelektüel figürlerinden biri olarak öne çıkmaktadır.

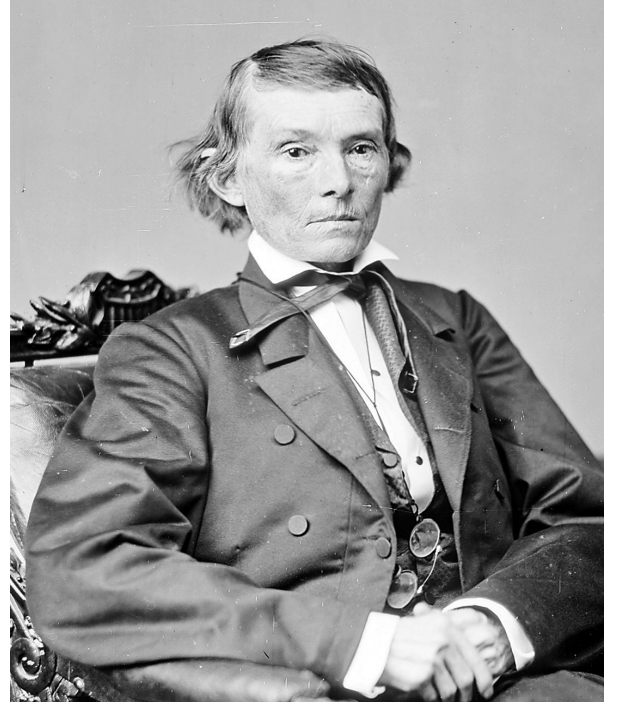
Robert E. Lee: Robert E. Lee, Amerikan İç Savaşı'nın en yetenekli askeri stratejisti ve Konfederasyon davasının sembolik kalbi olarak kabul edilen, kısıtlı imkanlara rağmen Kuzey'in devasa ordularına karşı kazandığı taktiksel zaferlerle askeri tarihe geçmiş bir figürdür. Savaşın başında Abraham Lincoln'den gelen Birlik ordusu komutanlığı teklifini, kendi eyaleti Virginia'ya sadakatini ön planda tutarak reddetmiş ve kriz anlarında aldığı cesur risklerle düşman generalleri üzerinde uzun süreli bir psikolojik üstünlük kurmuştur. Sayıca az olan ordusunu bölerek imkansız görünen manevralar yapma becerisiyle tanınsa da, stratejik bir dönüm noktası olan Gettysburg'da aldığı yenilgi ve ardından gelen lojistik çöküş, onun savaş alanındaki yenilmezlik efsanesini sona erdirmiştir. Savaşın sonunda, davasına olan sarsılmaz inancına rağmen, ordusunun daha fazla yok olmasını engellemek adına Appomattox'ta General Grant'e teslim olarak onurlu bir geri çekilmeyi seçmiş ve modern Amerika'nın en çok tartışılan, trajik ve askeri dehasıyla saygı duyulan liderlerinden biri olarak tarihteki yerini almıştır.

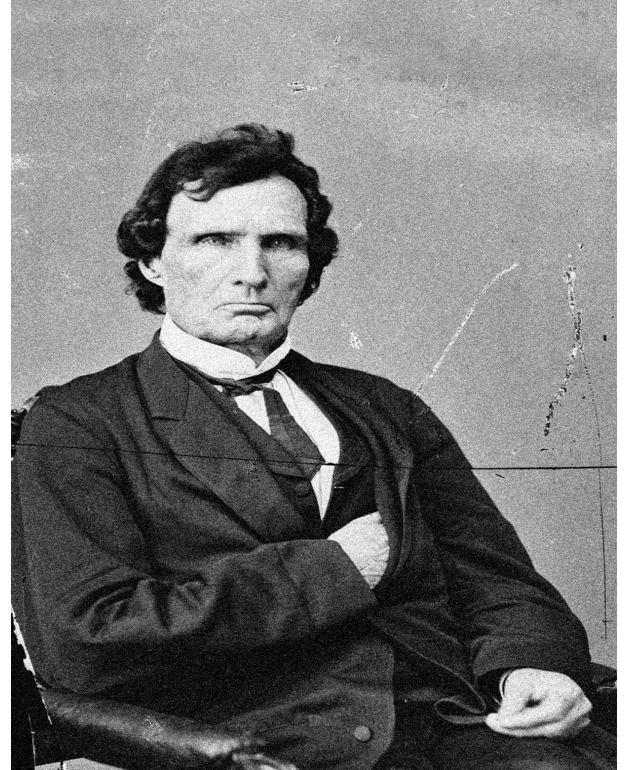
Ulysses S. Grant: Ulysses S. Grant, Amerikan İç Savaşı'nın seyrini değiştiren, Birlik (Kuzey) ordularına nihai zaferi getiren ve modern savaşın gerektirdiği lojistik ile stratejik azmi birleştiren en önemli generaldir. Savaşın başında Batı cephesinde kazandığı Vicksburg gibi kritik zaferlerle Lincoln'ün dikkatini çekmiş ve ordunun başına geçtiğinde, Robert E. Lee'nin taktiksel manevralarına karşı "topyekûn savaş" ve sürekli baskı stratejisiyle yanıt vermiştir. Seleflerinin aksine, aldığı ağır kayıplara rağmen geri çekilmeyi reddeden ve düşman ordusunu tamamen yok edene kadar kovalamayı sürdüren kararlılığıyla tanınır. Appomattox'ta Lee'nin teslimiyetini kabul ederken gösterdiği centilmenlik ve orduyu aşağılamaktan kaçınan tavrı, savaş sonrası birleşme çabaları için kritik bir temel oluşturmuştur. Lincoln'ün en güvendiği komutan olan Grant, askeri dehasını gösterişli manevralardan ziyade, Kuzey'in devasa kaynaklarını ve insan gücünü düşmanın direncini tamamen kırmak için sistemli bir şekilde kullanmasında kanıtlamış bir liderdir.

Alexander H. Stephens: Alexander H. Stephens, Konfederasyon Devletleri'nin (Güney) Başkan Yardımcısıdır ve Güney davasının anayasal ve ideolojik temelini en sert şekilde savunan isimlerden biridir. Savaş başlamadan önce aslında eyaletlerin ayrılmasına karşı çıkmış, ancak eyaleti Georgia ayrılma kararı alınca sadakatini Güney'e çevirmiştir. Savaş boyunca Jefferson Davis ile hiç barışmamış; Davis'in merkezîyetçi politikalarını ve askeri kararlarını "eyalet haklarına saldırı" olarak görerek kendi hükümetine karşı sert muhalefet yapmıştır. Fiziksel olarak oldukça zayıf ve hastalıklı bir bünyeye sahip olmasına rağmen, entelektüel gücü ve hitabet yeteneğiyle Güney siyasetinde büyük bir ağırlık oluşturmuştur.

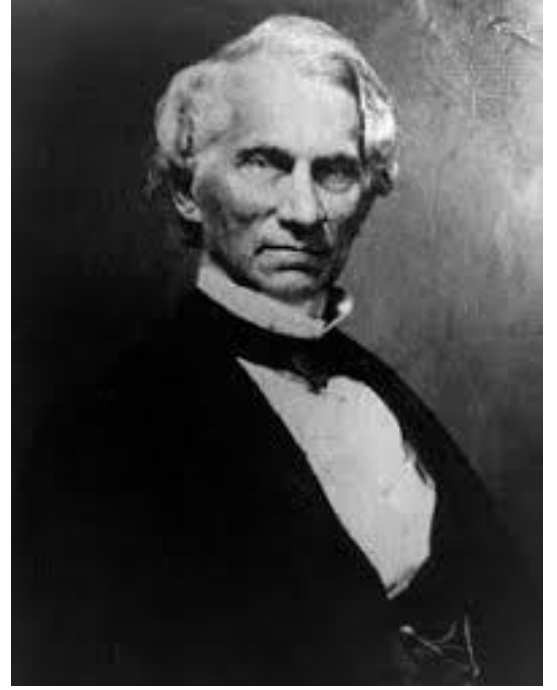

Thaddeus Stevens: Thaddeus Stevens, Amerikan İç Savaşı döneminde Temsilciler Meclisi'nin en güçlü ve korkulan isimlerinden biri, Radikal Cumhuriyetçilerin ise tartışmasız lideridir. Kölelik karşıtlığını sadece ahlaki bir görev değil, Güney'in sosyal yapısını tamamen yok edip yeniden inşa etmek için bir zorunluluk olarak görmüştür. Lincoln'ün ılımlı politikalarını sık sık "fazla yumuşak" bularak eleştirmiş; siyahilerin tam vatandaşlık hakkı kazanması, onlara oy hakkı verilmesi ve Konfederasyon liderlerinin ağır şekilde cezalandırılması için ömrü boyunca savaşmıştır. Keskin zekası, acımasız hitabet yeteneği ve "Demir Adam" lakabıyla tanınan Stevens, savaşın finansmanını yöneten komitenin başında bulunarak Kuzey'in askeri harcamalarını finanse eden yasaların mimarı olmuştur. Vasiyeti üzerine, ırk ayrımcılığının olmadığını kanıtlamak için siyahilerin gömüldüğü bir mezarlığa defnedilmesi, onun eşitlik davasına olan sarsılmaz

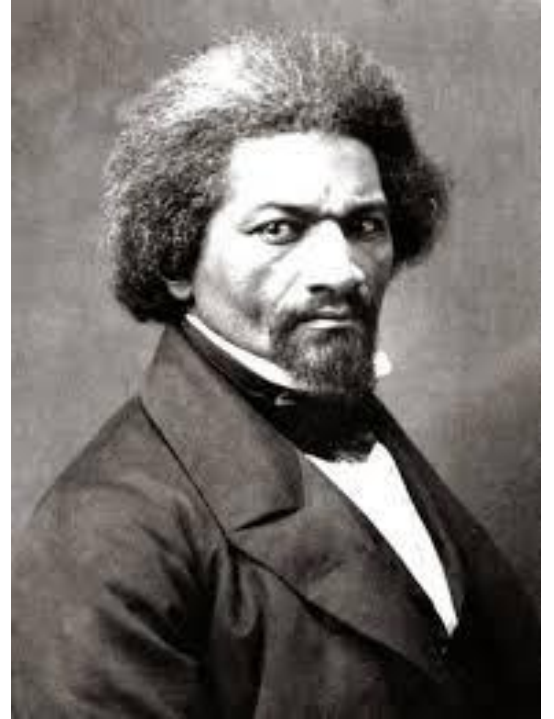
bağlılığının en somut göstergesidir.

Christopher G. Memminger: Christopher G. Memminger, Konfederasyon'un (Güney) ilk Hazine Bakanı olarak, imkansız bir görevi üstlenen ve savaşın ekonomik cephesini yöneten en kritik sivil figürlerden biridir. Savaş patlak verdiğinde neredeyse hiç altın rezervi ve yerleşik bir vergi sistemi olmayan Güney'de, mühimmat ve gıda alımı için gereken devasa bütçeyi yaratmak zorunda kalmıştır. Çözüm olarak geliştirdiği "Pamuk Tahvilleri" ve yoğun kağıt para basımı başlarda işe yarasa da, Kuzey'in uyguladığı deniz ablukası pamuk ihracatını durdurunca Güney ekonomisini hiperenflasyona sürüklemiştir. Memminger, kısıtlı kaynaklar ve eyaletlerin merkezi hükümete vergi vermeyi reddeden inatçı tavrı arasında kalarak savaşın finansmanını sağlamaya çalışmış; ancak paranın değerinin tamamen çökmesiyle birlikte 1864'te görevinden istifa etmiştir.

Frederick Douglass

Frederick Douglass, kölelikten kaçarak özgürlüğüne kavuşan ve 19. yüzyıl Amerika'sının en etkili kölelik karşıtı lideri, hatibi ve yazarı haline gelen tarihi bir figürdür. Kendi kendine okuma yazma öğrenmiş olması ve yaşadığı dehşeti anlattığı otobiyografileri, Afro-Amerikalıların entelektüel kapasitesine dair ırkçı önyargıları yerle bir ederek kölelik karşıtı hareketin vicdanı olmuştur. İç Savaş sırasında Başkan Abraham Lincoln'un danışmanlığını yaparak Afro-Amerikalı askerlerin orduya alınması ve savaşın amacının sadece birliği korumak değil, köleliği tamamen bitirmek olması için büyük baskı kurmuştur. Savaşın ardından kadın hakları ve tam vatandaşlık eşitliği için ömrünün sonuna kadar çaba sarf etmiştir.

H. Kaynakça

https://en.wikipedia.org/wiki/American_Civil_War

https://en.wikipedia.org/wiki/Blockade_runners_of_the_American_Civil_War

<https://www.britannica.com/event/United-States-presidential-election-of-1860>

<https://www.archives.gov/milestone-documents/monroe-doctrine>

https://en.wikipedia.org/wiki/Anaconda_Plan

<https://www.battlefields.org/learn/articles/brief-overview-american-civil-war>

https://en.wikipedia.org/wiki/Diplomacy_of_the_American_Civil_War

<https://www.britannica.com/event/assassination-of-Abraham-Lincoln>